

Η ΑΣΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΝΘΙΖΕΙ ΣΤΗΝ

Φρούτα και σπέρνοντας

Της **ΝΤΙΝΑΣ ΚΑΡΑΤΖΙΟΥ**

Στην αλληλέγγυα και δημιουργική πτυχή της οικονομικής κρίσης εντάσσεται η άνοδος που γνωρίζει η αστική γεωργία στην Ελλάδα. Με καθυστέρηση πολλών ετών σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη, την Ασία αλλά και την αμερικανική ήπειρο, ολιγόνα και περισσότεροι πολίτες υιοθετούν το μοντέλο «από την παραγωγή στην κατανάλωση», κυρίως μέσω των δημοτικών λαχανόκηπων, οι οποίοι αυξάνονται στη χώρα μας με γεωμετρική πρόοδο. Το προφίλ των ανθρώπων που αιτήθηκαν ένα κομμάτι γης για να παράγουν τα δικά τους φρούτα και λαχανικά, αλλά και τη στόχευση αυτών των πρωτοβουλιών, μελέτησε έρευνα του Παντείου Πανεπιστημίου.

Παράδοση

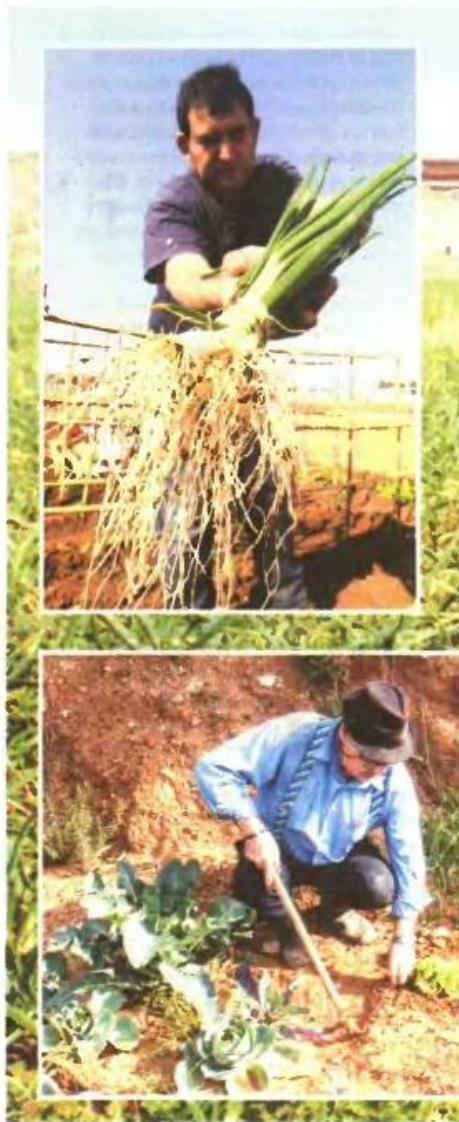
Στην έρευνα με τίτλο «Αστική Γεωργία: Κοινωνική Ένταξη και Βιώσιμη Πόλη», που πραγματοποιήθηκε με την οικονομική υποστήριξη του Πράσινου Ταμείου του ΥΠΕΚΑ, μελετήθηκαν οι αστικοί δημοτικοί αγρόκηποι της Αλεξανδρούπολης και της Θέρμης. Ο πρώτος υποδέχθηκε τους νέους αγρότες πριν από μερικούς μήνες και ο δεύτερος είναι ήδη έτοιμος για να παραδοθεί στους επιλεγέντες: «Στις αποκαλούμενες χώρες "της παλιάς εκβιομηχάνισης και αστικοποίησης" οι αστικοί κοινοτικοί λαχανόκηποι αποτελούν μακρά παράδοση. Αρκεί να αναφέρουμε ότι σήμερα η Νέα Υόρκη διαθέτει περισσότερους από 1.500 λαχανόκηπους και το Βερολίνο περισσότερους από 30 χιλιάδες, καθώς η αστική γεωργία είναι θεσμοθετημένη και ενταγμένη στα σχέδια πόλης».

Στην Ελλάδα τους ανακαλύψαμε πρόσφατα, με αφορμή την κρίση», εξηγεί η Θ. Ανθοπούλου, αν. καθηγήτρια και επιστημονική υπεύθυνη της μελέτης.

Οικονομικά αδύναμοι αλλά και περιβαλλοντικά ευαίσθητοι είναι τα δύο βασικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων οι οποίοι εκδήλωσαν ενδιαφέρον προκειμένου να οριστούν δικαιούχοι κάποιων εκταρίων γης. Ωστόσο η πρώτη ομάδα, όπως εξηγεί η κ. Ανθοπούλου, υπερτερεί της δεύτερης: «Η ανάληψη των αποτελεσμάτων της έρευνας έδειξε με σαφήνεια ότι για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της έρευνας το χαμηλό εισόδημα και γενικότερα η οικονομική κρίση τους ώθησε να δηλώσουν συμμετοχή στο δημοτικό λαχανόκηπο».

Ευπαθείς ομάδες

Σύμφωνα με τα στοιχεία, ένα σημαντικό μέρος των αιτησάντων ανήκουν στις ευπαθείς εισοδηματικά ομάδες. Από αυτούς, το 22% για την Αλεξανδρούπολη και το 24% αντίστοιχως για τη Θέρμη είναι άνεργοι. Ακολουθούν με υψηλά ποσοστά συμμετοχής οι συνταξιούχοι (27% και 14%) και τέλος έπεται η συμμετοχή πολιτών με κύρια απασχόληση τα οικιακά (8% στην Αλεξανδρούπολη και 2% στη Θέρμη). Υψηλά επίσης είναι τα ποσοστά συμμετοχής για καλλιέρ-

για σπυροκηπευτικών στους δύο δημοτικούς λαχανόκηπους και των ενεργά απασχολούμενων. Ένα σημαντικό μέρος στο σύνολο του πληθυσμού της έρευνας είναι μισθωτοί (16% του δημόσιου και 18% του ιδιωτικού τομέα στην Αλεξανδρούπολη, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά για τη Θέρμη είναι 33% και 19%). Πολίτες, δηλαδή, οι οποίοι την τελευταία τριετία έχουν υποστεί δραματικές περικοπές στις αποδοχές τους.

Οι επιστήμονες εξηγούν ότι παρά το γεγονός πως οι αστικοί δημοτικοί λαχανόκηποι δεν δημιουργούν άμεσα εισοδήματα ή θέσεις εργασίας –καθόσον από το καταστατικό τους απαγορεύουν την εμπορία γεωργικών προϊόντων–, εντούτοις αυτό δεν αποτέλεσε πρόβλημα για την ευρεία συμμετοχή εκατοντάδων ανθρώπων.

ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΟΙ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΙ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΖΟΝΤΑΙ

Λαχανικά για το σπίτι τα δημοτικά «χωράφια»

«Το γεγονός και μόνο ότι η ιδιοπαραγωγή επιτρέπει την εξοικονόμηση μέρους του οικογενειακού προϋπολογισμού για τρόφιμα, καταδεικνύει το βαθμό αποστέρσης στον οποίο έχουν περιέλθει τα αστικά νοικοκυριά εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, καθώς και τις προσδοκίες τους από τους δημοτικούς λαχανόκηπους να καλύψουν μέρος των επισιτιστικών τους αναγκών».

Επαιξε ρόλο

Πράγματι, το 75% των αιτησάντων στην Αιθεροπούλη δήλωσαν ότι η οικονομική κρίση έπαιξε «πολύ έως παρά πολύ σημαντικό ρόλο» στην απόφασή τους να συμμετάσχουν, ενώ 13% στην ίδια περιοχή απάντησαν «λίγο έως αρκετά». Περίπου ίδια είναι η εικόνα και για το δημο-

τικό λαχανόκηπο στη Θέρμη (50% και 21% αντίστοιχα).

Η κ. Ανθοπούλου τονίζει επίσης ότι για κάποιους πολίτες το πρώτο κίνητρο εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τους δημοτικούς λαχανόκηπους ανάγεται και σε μία άλλη λογική: υπαγορεύεται από την πεποίθηση του «παράγουμε τα δικά μας τρόφιμα». Αρκετοί πολίτες, μέσω της συμμετοχής τους, θέλουν να ικανοποιήσουν την ανάγκη εξασφάλισης φρέσκων, βιολογικών, υγιεινών τροφίμων: «Η απάντηση αυτή επιβεβαιώνει τη γενικευμένη ανησυχία των καταναλωτών σχετικά με την ποιότητα και την ασφάλεια των τροφίμων, τους τρόπους παραγωγής και επεξεργασίας τους, αλλά και τον τόπο (ή και τη χώρα) προέλευσής τους. Δεδομένου ότι τα τρόφιμα διανύουν συχνά

μεγάλες αποστάσεις μέχρι το πιάτο μας χωρίς να γνωρίζουμε την προέλευσή τους και ενώ έχουν προστεθεί κατά την πορεία αυτής της μετακίνησης μια σειρά από μεσάζοντες».

Ωστόσο, το στόιχημα για την ερευνητική ομάδα του Παντείου είναι κατά πόσο τα εγχειρήματα δημιουργίας αστικών δημοτικών λαχανόκηπων θα έχουν διάρκεια: «Με άλλα λόγια, το ερώτημα που τίθεται, είναι, αν οι δήμοι θα εντάξουν τελικά την αστική γεωργία στο σχεδιασμό της πόλης ώστε να αποτελέσει μια θεσμοθετημένη χρήση γης και αν οι αστικοί λαχανόκηποι θα παραμείνουν στην ασαφή σφαίρα του συγκυριακού και του προσωρινού, όσο η κρίση έχει δραματικά ατονήσει την κτηματομεσιτική αγορά και το επενδυτικό ενδιαφέρον στον κατασκευαστικό κλάδο».

Η οικονομική κρίση έπαιξε ρόλο στη δημιουργία δημοτικών λαχανόκηπων